

PB

Ó Cuív, Shán

1223

.O32

An cómgar : cun na Gaedilge d'fògluim

1921

DOES NOT CIRCULATE

Digitized by the Internet Archive
in 2013

NEW AND REVISED EDITION

AN Cómhar

cun na gaeilge o'foghluim

SHÁN Ó CUÍV.

Do Cuiv le Céile.

1 gcóir leanbairde rzoile

brún agus ó nóláin, teón.

1 mbairle áta cliaé :: 1 mbéal feirste :: 1 gcorcais

1 bportláirge.

1921.

Fóghairdear gac ceairt ar corraim.

PB1223

D15

PREFACE

HUNDREDS OF THOUSANDS of pupils have studied Irish in the National Schools in the past twenty years. How many of them have become Irish speakers? Very few, unfortunately. The failure of the schools to make Irish speakers is due largely to the want of suitable text books. Most of the books prescribed by the National Board for the third standard—that is the first year's course of Irish as an "extra subject"—are made up of artificial sentences which ignore the simplest words and commonest constructions of living Irish speech.

The lessons in this book contain no phrase that would not be heard in an Irish-speaking community in West Munster. They associate the language with objects and living ideas and they are so constructed as to obviate altogether the necessity for translation. The teacher using this book will find it profitable to explain in English to English-speaking learners the more difficult constructions that occur in the lessons, but it should never be necessary to translate the words or phrases in the lessons. *The aim should be to make the student think in Irish from the start.* This can easily be done with all the sentences in the book, and once the student has acquired the habit of thinking in Irish in the simpler forms of the language he will bring this habit with him when he comes to deal with the more complex forms of Irish speech. Dictation should be begun after the students have gone over the book for the first time.

The use of a phonetic transcription is now universally recognised as absolutely essential in the first stages of the study of French, English or Irish by non-native speakers, owing to the fact that the ordinary spelling of these languages is so different from the pronunciation. This book can also be obtained in phonetic spelling. The lessons are identical in the two editions of the book.

AN COMZAR

CEAÇT A H-AON. I. AN CÉAD CEAÇT.

borza
cárta
cóta
falla
mála
póca
rúoca
ráinne

borza eile
cárta eile
cóta eile
falla eile
mála eile
póca eile
rúoca eile
ráinne eile

borzaí
cártaí
cótaí
fallaí
málaí
pócaí
rúocaí
ráinní

cailín
lúioín

cailín eile
lúioín eile

cailíní
lúioíní

capall
leabair
zairrún

capall eile
leabair eile
zairrún eile

capall
leabair
zairrún

rochtúir
reictúir

rochtúir eile
reictúir eile

rochtúirí
reictúirí

páiréar
buidéal

páiréar eile
buidéal eile

páiréir
buidéil

bótar
buaðail
ceann
dopar
driúar
fear
lá
mac
peann
aúar
aral
amrán
uball
úrlár

bótar eile
buaðail eile
ceann eile
dopar eile
driúar eile
fear eile
lá eile
mac eile
peann eile
aúar eile
aral eile
amrán eile
uball eile
úrlár eile

bóirre
buaðailí
cinn
dóirre
driúaireaca
fir
laeéanra
mic
peanna
aúreaca
arail
amráin
ubla
úrláir

CEACHT A DÓ. II. AN TADRA CEACHT.

briós	briós eile	briósá
carós	carós eile	carósá
fuinneós	fuinneós eile	fuinneósá
óiríos	óiríos eile	óiríosá
cor	cor eile	cora
cluair	cluair eile	cluara
bean	bean eile	mná
binnre	binnre eile	binnrí
caitaoir	caitaoir eile	caitaoiréada
caoiria	caoiria eile	caoirie
oiriúir	oiriúir eile	oiriúiréada
riacal	riacal eile	riacala
lám	lám eile	láma
máitair	máitair eile	máitiréada
méair	méair eile	méiréanna
páirc	páirc eile	páircéanna
rsoil	rsoil eile	rsoileanna
riáir	riáir eile	riáiréanna
rúil	rúil eile	rúile
teime	teime eile	teinte
iall	iall eile	ialla
ingean	ingean eile	ingeana
oiríce	oiríce eile	oiríceanta

CEAÐT A TPI. III. AN TPÍOMADŮ CEAÐT.

AN

NA

an borġa
an cārta
an cōta
an falla
an māla
an pōca
an pōoca

an borġa eile
an cārta eile
an cōta eile
an falla eile
an māla eile
an pōca eile
an pōoca eile

na borġai
na cārtaí
na cōtaí
na fallaí
na mālaí
na pōcaí
na pōocaí

an cailín
an lúroín

an cailín eile
an lúroín eile

na cailíní
na lúroíní

an capall
an leabdar
an ġarrún

an capall eile
an leabdar eile
an ġarrún eile

na capall
na leabdar
na ġarrún

an roċtúr
an peicetúr

an roċtúr eile
an peicetúr eile

na roċtúrí
na peicetúrí

an páiréar
an buiréar

an páiréar eile
an buiréar eile

na páiréar
na buiréar

an bōtar
an buaċall
an roġar
an fear

an bōtar eile
an buaċall eile
an roġar eile
an fear eile

na bōtar
na buaċallí
na roġar
na fear

an t-aċar
an t-aral
an t-amrān
an t-uċall
an t-úrār

an t-aċar eile
an t-aral eile
an t-amrān eile
an t-uċall eile
an t-úrār eile

na harar
na harar
na hamrān
na huċla
na húrār

CEAÐT A CEAÐAIR. IV. AN CEAÐRUÐAÐ CEAÐT.

AN

NA

an bhrós	an bhrós eile	na bhrósa
an éarós	an éarós eile	na earósa
an fúinneós	an fúinneós eile	na fúinneósa
an órthós	an órthós eile	na hórthósa
an éor	an éor eile	na cora
an éluar	an éluar eile	na cluara
an bean	an bean eile	na mná
an binnre	an binnre eile	na binnrí
an cátaoir	an cátaoir eile	na cátaoiréada
an cáora	an cáora eile	na caoire
an tóirfiúr	an tóirfiúr eile	na tóirféaraáda
an fíacal	an fíacal eile	na fiacla
an lámh	an lámh eile	na lámha
an mátair	an mátair eile	na máiréada
an páirc	an páirc eile	na páirceanna
an rsoil	an rsoil eile	na rsoileanna
an trráir	an trráir eile	na trráiréanna
an trúil	an trúil eile	na rúile
an teime	an teime eile	na teimte
an iall	an iall eile	na hialla
an inġean	an inġean eile	na hinġeana
an oiróce	an oiróce eile	na hoiróceanta

CEACHT A CÚIG. V. an cúigimh
CEACHT.

beag, beaga; mór, móra; fada; gearr, gearra; áro,
ároa; íreal, írle; túb, túbá; bán, bána; donn,
donna; buíde; dearg, dearga; gorm, gorma;
láirí, láiríe; lag, laga; deap, deapa.

fáinne deap. bóro beag. bóro mór.
brós beag. brós mór. fear mór. bean
beag. leabair bán. leabair túb. leabair
gorm. leabair dearg. leabair buíde.
fala áro. fala íreal. gearrún láirí.
gearrún laga. cailín deap donn. capall
buíde. capall donn. capall túb. fuarma
fada. binnre gearr. méar fada.

An fáinne deap. An bóro beag. An
bóro mór. An brós beag. An brós mór.
An fear mór. An bean beag. An leabair
bán. An leabair túb. An fala áro. An
fala íreal. An gearrún láirí. An cailín
deap donn. An capall buíde. An capall
túb. An fuarma fada. An binnre gearr.
An méar fada.

Na búro beaga. Na búro móra. Na
bróga beaga. Na bróga móra. Na fáinní
deapa. Na fuarmaí fada. Na binnrí
gearra. Na méireanna fada. Na cailíní
beaga. Na buacailíní beaga.

CEAÇT A SÉ VI. AN SÉMAO CEACHT.

AN AS RÉ

AS AN NDOIR. AR AN BFAI. AR AN
 UIRIAR, AR AN MBÓRO. FÉ'N MBÓRO. AR
 AN MBROIS. AR AN MBORSA. AR AN LIÚTOIN.

AR AN ÓRDOIS. AR AN MÉIR. AS AN
 BPUINNEOIS. AR AN BFEAR. AR AN SCOR.
 AR AN ÉADAC.

FÉ'N NZAIRÚN. FÉ'N SCAILÍN. AR AN
 SCARAIL. FÉ'N SCARAIL. AS AN DTEIME.

AR AN BFUAIMA. AR AN MBINNRE. AR
 AN NZAIRÚN. AR AN SCAILÍN. AR AN LEABAR.
 FÉ'N LEABAR.

AS AN NZEATA. AR AN MÁLA. AR AN
 SCARÓIS. AR AN LÁIM. AR AN SCÓTA. AR
 AN MBÓTAR.

AS AN RZOR. AR AN SCATAOIR. FÉ'N
 SCATAOIR. AR AN SCUIAIR.

CEAÇT A SEAÇT VII. AN
SEAÇTMADÒ CEAÇT.

τὰ ní'ł an b̃ruil? ná ruil? cá b̃ruil?

Τὰ an cáτaοιr aς an ñoοrur. An b̃ruil an bor̃sa aς an ñoοrur, a čomáir? ní'ł, a òuine uarail. Ná ruil? ní'ł. Cá b̃ruil ré? Τὰ ré ar an mbóro.

An b̃ruil an cáτaοιr aς an òteime, a šile? ní'ł, a òuine uarail (a bean uaral), τὰ rí aς an ñoοrur.

Cá b̃ruil an leab̃ar oub, a m̃áire? Τὰ ré ar an mbóro.

An b̃ruil an leab̃ar deariς ar a mbóro? Τὰ. Τὰ fear̃ mór̃ aς an òteime, a čaiòς, ná ruil? Τὰ, a òuine uarail.

An b̃ruil cailín dear̃ aς an òteime? ní'ł. Τὰ cailín dear̃ aς an b̃ruinneòis. Τὰ capall donn aς an ñoοrur. Τὰ na cáptaí bána ar an mbínnre. Τὰ na cáptaí soyma ar an mbóro. Τὰ fáinne dear̃ ar an lútoín. Τὰ fáinne ar an óroòis.

An b̃ruil fáinne ar an úrlár? ní'ł. An b̃ruil mála ar an úrlár? Τὰ. Τὰ mála mór̃ ar an úrlár, aςur τὰ mála beaς ar an mbóro. ní'ł mála ar an scaτaοιr.

CEADCT A H-OCT. VIII. AN T-OCTMAD CEADCT.

ANOIR; AŞUR; EILE; ŞO LÉIN; AC;
AON; CAD?

TÁ CAĀAOIR AŞ AN NDOIR, AŞUR TÁ CAĀAOIR EILE AŞ AN BĀUNNEOIS ANOIR. TÁ AN ĀĀAOIR MÓR AŞ AN NDOIR, AŞUR TÁ AN ĀĀAOIR BEAŞ AŞ AN BĀUNNEOIS. NÍ'L AON LEABAR AŞ AN NDOIR, AC TÁ LEABAR AR AN MBÓR.

AN BĀUL AN LEABAR BUIĀE AR AN MBÓR, A DÓMNAIL? TÁ, A DÚINE UARAIL, AŞUR AN LEABAR ŞOIR AŞUR AN LEABAR DUB.

AN BĀUL AN LEABAR DEARŞ AR AN UPLÁR, A MÍCÍL? NÍ'L, TÁ RÉ AR AN MBÓR; TÁ NA LEABAR ŞO LÉIN AR AN MBÓR.

AN BĀUL AN BORŞA AR AN MBÓR? NÍ'L. CÁ BĀUL RÉ? TÁ RÉ AR AN ŞCAĀAOIR.

AN BĀUL AN LEABAR AR AN ŞCAĀAOIR? NÍ'L, AC TÁ CÁRTA BÁN AR AN ŞCAĀAOIR. TÁ AN LEABAR AR AN MBÍNNRE.

CAD TÁ AR AN MBÍNNRE ANOIR, A DŪIAM? AN ĀAILC. AN BĀUL AN MÁLA AR AN UPLÁR? TÁ, TÁ NA MÁLAÍ ŞO LÉIN AR AN UPLÁR.

CEAĆT A NAOI. IX. AN NAOMADŲ
CEAĆT.

I.	II.	III.	IV
mé (me)	oim	Δζam	řúm
tú (tu)	oirt	Δζat	řút
ré (é)	air	Δize	řé
rí (i)	uirċe	Δice	řúċe
{ rinn	orairinn	Δζairinn	řúinn
{ riċ	orairċ	Δζairċ	řúċ
{ riad (iad)	oirċa	Δca	řúċa

Τά cota mōr oim. An ċfuil cota
mōr oirt? níl.

Τά Seán Δζ an nċoirar. An ċfuil
cota bán air? níl, τά cota dub
air.

Τά cota bán ar nċra. An ċfuil
hata uirċe? níl, Δc τά hata oim
řém.

CEAÐT A DEIC X. AN DEICMADU CEAÐT.

A3

fíor

annro

TÁ A FÍOR A3AM; TÁ A FÍOR A3AT; TÁ A FÍOR AISE;
TÁ A FÍOR AICE; TÁ A FÍOR A3AINN; TÁ A FÍOR
A3AIB; TÁ A FÍOR ACA.

TÁ leabhar mór a3 Siobán ní t'uama,
aé ní'l don peann aice.

An bfuil peann a3at-ra, a Séam? Tá,
a bean uasal, a3ur tá leabhar a3am. Tá
leabhar eile a3 Mícheál Ó Foghlúda, aé ní'l
don leabhar a3 Cormac Ó Conaill.

An bfuil an cáile a3at, a Úrígíde?
Ní'l, a bean uasal.

An bfuil a fíor a3at cá bfuil an cáile?
Ní'l.

An bfuil 'fíor a3at-ra, a Pádraig? Tá,
a bean uasal, tá sí ar an mbóro.

An bfuil an mála a3at, a Úríam? Tá,
a bean uasal.

Tá an mála buíde ar an mbínnre. Cá
bfuil an mála deaig? Ní'l 'fíor a3am.

An bfuil 'fíor a3at-ra, a Cáit? Tá,
a bean uasal, tá sí fé'n mbóro.

Cá bfuil Liam, a Pádraig? Ní'l 'fíor
a3am. Ná fuil sí annro? Ní'l.

CEACHT A H-ADH-DEAS. XI. AN
T-ADH-DEAS CEACHT DEAS.

mo do a a áh búh a
aṭaíh máṭaíh caílíní buacáilí bhóga
rṑocáí ceann

Mo mála mór. Tá mo mála mór asam.
Do cárta beas.

An bhfuil do cárta beas ar an mbóro,
a mícíl? Tá. Tá Seán as an nroimh.
Tá a péann ar an scaṭaoir.

Tá Síle as an bhfionneois. Tá a mála
ar an úrlár. Tá a haṭaíh annro. Níl
a máṭaíh annro.

Tá mo bhóga oim. Tá do bhóga oir.
Tá ár mbhóga oirainn. Bhfuil búh mbhóga
oirib? Tá.

An bhfuil Séamur asur Seán as an
nroimh? Táio; ac níl a sgaróga oirṑa.

Tá bean beas as an nroimh, asur tá
bhóga bána uirṑe. Tá fáinne buirṑe ar
a lúirṑín. An bhfuil fáinne ar a hóirṑois?
Níl, ac tá fáinne ar méir eile.

Cao tá ar a ceann? Níl don ruo
ar a ceann, ac tá haṭa ar mo ceann-ra.

An bhfuil na caílíní as an roime? Táio.
An bhfuil a mbhóga oirṑa? Tá.

An bhfuil a mbhóga ar na buacáilí?
Tá, asur tá rṑocáí oirṑa.

CEAÏT A DÓ-DEAS. XII. AN DARA CEAÏT DEAS.

1

baile

póca

lámh

dhiotáir

dhiúirí

buaicail

An bhfuil tú leabair agair go léir,
a buaicailí? Tá leabair agam-ra, a d'úine
uairil.

Cá bhfuil ré, a mhicil? Tá ré im' póca
agam.

An bhfuil peann agat? Níl. Cá bhfuil
do peann? Tá ré ra baile.

An bhfuil do peann-ra ra baile, a Síle?
Níl, a d'úine uairil. Cá bhfuil ré? Tá
ré im' lámh agam.

An bhfuil peann 'na lámh ag Séamur?
Níl, ac tá peann 'na póca aige. An
bhfuil do dhiotáir annro, a Dáirmuro?
Níl, a d'úine uairil.

Cá bhfuil ré? Tá ré ra baile, agus
tá mo dhiúirí ra baile.

Tá Síle annro, agus tá a dhiotáir
annro. Tá a dhiúirí ra baile.

CEAÇT A TRÍ-DEAS. XIII. an
TRÍOMADÓ CEAÇT DEAS.

dúin, dúinaid; orsail, orsailais; cuir, cuirid;
léis, léisid.

ná ro, reo ran. rin.

doim leabair bóid ceaçt cailc
mála

An leabair ro. An leabair ran. Na
leabair reo. Na leabair rin.

Dúin an doim, a mícil, má 'r é do
toil é. Cuir an cailc reo ar an mbóid.
Cuir na leabair reo ar an mbóid.

An bfuil do leabair féin asat? Tá.
Orsail é, má 'r é do toil é. Orsailais
go léir búr leabair, a buacailí.

Léis ceaçt a cúis, a cóirmaid. Dúin do
leabair anoir. Dúinaid go léir búr leabair
arís.

Cuirid na leabair go léir ar an mbóid.
Ná cuir do mála ar an mbóid, a tomáir,
cur ar an úrlár é. Ná horrsail é.

CEAÇT A CEAÇAIR-DEAÇ. XIV. AN CEAÇTAMADÒ CEAÇT DEAÇ.

IR, IR EAD, 'read; ní, ní head; an? an ead?
nác? nác ead?

CAO É DACT ATÁ HUO
É REO É RIN LEIR.

IR BORÇA É REO. TÁ AN BORÇA AR AN
SCAÇAOIR.

CUIR AN BORÇA AR AN MBÓRTO, A DÍARIMUO.
AN AR AN MBÓRTO ATÁ AN BORÇA ANOIR, A
SEÁIN? IR AR, A DÚINE UARAIL.

AN AR AN MBÓRTO ATÁ AN CEAÇAOIR? NÍ
H-AR. CÁ BFUL AN CEAÇAOIR? TÁ RÍ AR AN
ÚRLÁR.

CUIR AN LEABAR RO AR AN MBÓRTO, A MÁIRIE.
AN LEABAR ZOIM É RIN, A DÚIAM? NÍ HEAD,
A DÚINE UARAIL. NÁC EAD? NÍ HEAD ZO
DEIMIN. AÇUR CAO É AN DACT ATÁ AIR?
DACT DEARÇ.

AN LEABAR DEARÇ É REO, LEIR? 'SEAD.
LEABAR DEARÇ IR EAD É RIN, AÇUR LEABAR
BÁN IR EAD É REO. CAO É AN DACT ATÁ AR
AN BFAILLA RAN? DACT BÁN.

AN FALLA ÁRTO É RIN? SEAD.

AN FALLA ÁRTO É REO? NÍ HEAD; FALLA
ÍREAL IR EAD É RIN.

CAO É AN HUO É RIN? BORÇA. BORÇA
MÓR, AN EAD? NÍ HEAD, AÇT BORÇA BEAÇ.

CEAÇT A CÚIG-DÉAD. XV. AN CÚIGMAD CEAÇT DÉAD.

(DO) BÍ; NÍ MAIB; AN MAIB? NÁ MAIB? CÁ MAIB?
 INDIU; INDÉ; ANIRO; ANIRAN; AR RSOIL;
 DINNÉIR; BHEICFEART; TÉ; LEITE; BAINNE;
 AON NÍ; UACHTAR; ANÁN; IM.

BÍ MAIRE NÍ CEALLAIG ANIRO INDÉ, AÇT
 NÍ'L RÍ ANIRO INDIU.

CÁ BFUL RÍ, A SÍLE? TÁ RÍ RA BAILE, A
 BEAN UARAL.

AN BFUL A DMITÁIR RA BAILE LEIR? NÍ'L.
 TÁ RÉ AR RSOIL INDIU.

BFUL DO DMITÁIR FÉIN AR RSOIL INDIU?
 TÁ. AN MAIB RÉ AR RSOIL INDÉ? NÍ MAIB.
 CÁ MAIB RÉ? DO BÍ RÉ RA BAILE.

AN MAIB DO DINNÉIR AÇAT FÓR, A DÖNNCÁID?
 NÍ MAIB. NÁ MAIB? NÍ MAIB.

AN MAIB DO BHEICFEART AÇAT? DO BÍ.
 CAO A BÍ AÇAT? DO BÍ LEITE AÇUR BAINNE
 AÇAM.

AN MAIB AON NÍ EILE AÇAT? DO BÍ. CAO
 EILE A BÍ AÇAT? DO BÍ ANÁN AÇUR IM AÇAM.

AN MAIB AON TÉ AÇAT? NÍ MAIB, AC BÍ
 AACHTAR AÇAM. BÍ TÉ AÇ SÍLE.

CEAÏT A SÉ-DÉAȚ. XVI. AN SÉMAO CEAÏT DÉAȚ.

le

liom leat leir léi linn liú leó
cé ní feadair.

Tá leabair aȥam, aċ ní liom fém é. An
bful do leabair aȥat, a Séam? Tá, a
úine uairil.

Cé leir an leabair ro? Ir le míceál
Ó Tuama é.

An leat-ra an leabair ran aȥat, a Mícl?
Ir liom, a úine uairil.

An bful leabair eile aȥat? Tá leabair
eile annro im' láim aȥam.

Cé leir an leabair ran? Ir lem' ómítáir
é.

An leat-ra an leabair atá aȥ Seán Ó
Muircaða, a Óriam? Ní liom, ir leir
fém é.

Tá mála aȥ Síle ní Laoȥaire, aȥur ir
léi fém é.

Tá peann aȥam-ra aȥur tá peann aȥat-
ra aȥur ir linn fém iad.

Do bí Maigheáo annro inoé aȥur do bí
leabair aice. Ir léi fém an leabair a bí
aice.

CEAÇT A SEACHT-DÉAG. XVII. AN
SEACHTMAO CEAÇT DÉAG.

ćim; ní feicim; an breiceann? ná feiceann?
an lá fé dheineao.

An breiceann tú an leabhar ro, a
Cormaic? Ćim, a duine uaral. Cao é
an dač atá air. Dač dearg. Cé leir é?
Ní feadair; ní liom-ra é.

An breiceann túra an leabhar dub ro
im' láim ašam, a Síle. Ćim, a bean uaral.

An breiceann tú an leabhar eile reo?
Ćim. An leat-ra an leabhar ran? Ir liom,
a bean uaral.

An bfuil don leabhar ašat anoir? Tá.
Cá bfuil fé? Tá fé im' póca ašam.

Cao é an dač atá air an leabhar atá
ašat? Dač bán.

An bfuil don leabhar buirde ašat? Níl.
Bí leabhar buirde ašam an lá fé dheineao,
ac ní'l fé ašam anoir.

Cao tá air an mbínnre anoir? Borša.
Borša mór, an eaó? Ní heao, ac borša
beag.

An breiceann tú don ní eile air an
mbínnre? Ní feicim. An bfuil don ní air
an úrlár? Níl.

CEAÇT Δ HOÇT-ΘÉΔΣ. XVIII. AN
T-OÇTINΔΘ CEAÇT ΘÉΔΣ.

	I.	II.	III.	IV.
1	ΔON	Δ h-ΔON	ceΔnn	Θuine
2	ΘÓ, ΘÁ	Δ ΘÓ	ΘÁ ceΔnn	beipe
3	THÍ	Δ THÍ	THÍ cinn	THÚP
4	ceaçΔip	Δ ceaçΔip	çeiçpe cinn	ceaçpΔp
5	cúηΣ	Δ cúηΣ	çúηΣ cinn	cúηΣeΔp
6	pé	Δ pé	pé cinn	peipeΔp
7	peaçt	Δ peaçt	peaçt cinn	móppēipeΔp
8	oçt	Δ hoçt	oçt Σcinn	oçtΔp
9	naoi	Δ naoi	naoi Σcinn	naonbΔp
10	Θeiç	Δ Θeiç	Θeiç cinn	ΘeiçniubΔp

Δ haon Δ çlog; Δ ΘÓ Δ çlog; Δ THÍ Δ çlog; Δ ceaçΔip Δ çlog; Δ cúηΣ Δ çlog; Δ pé Δ çlog; Δ peaçt Δ çlog; Δ h-oçt Δ çlog; Δ naoi Δ çlog; Δ Θeiç Δ çlog.

CAΘ Δ çlog ανοip é? TÁ pé Δ Θeiç Δ çlog.

AN bpuil pé Δ THÍ Δ çlog pór? níl.

BÍ Seán Ó Σpíobta annpo Δp Δ ΘÓ Δ çlog, Δç níl pé annpo ανοip.

CEAÇT A NAOI-DÉAG. XIX. an naomhag cEAÇT DÉAG.

Deir duibairt ceapann so sun ná nác
ní dóis liom so bfuil; ní dóis liom so haið.

Tá leabair deairg ar an mbóro. Deir
Seán Ó Tuama so bfuil leabair deairg ar
an mbóro, agus deir ré sun leir féin an
leabair ran. ní leir é.

Cé leir é? ní feadair. Deir Tomár
Ó Ceallais nác leir é. Ir le Máire ní
foğluòd é, aÇt ir le Seán an leabair deairg
eile rin atá ar an mbínnre.

Ná haið an dá leabair aige moé? Òi,
so deimin.

Ceapann ré anoir sun leir féin an dá
ceann acu. Duibairt ré le páorais Ó
Dálais so haið an dá leabair aige moé.

Deir páorais sun le Seán ceann acu,
aÇt sun le Máire ní foğluòd an ceann
eile.

Deir Seán anoir so bfuil leabair buirò
aige moiu, agus ná haið don leabair buirò
aige moé.

Cao deir Seán Ó Tuama? Deir ré so
bfuil leabair buirò aige.

An bfuil peann ag Nóra? ní dóis liom
so bfuil. Ná haið peann aice moé? ní
dóis liom so haið.

CEAËT A FÍCE. XX. AN FÍCEAË CEAËT.

beir; ní beir; an mbeir? ná beir? Cá mbeir?

iníu iníe amáireac sae

Dé luain Dé máirt Dé céadaoin Diahaoin

Dé haine Dé saclaigh Dé doinnais

Beir na cailíní go léir agus na buachaillí
go léir ar ríol amáireac. Ní beir, ní
beir míceál Ó murcáda ar ríol
amáireac.

An raib ré ar ríol iníe? Do bí, aet
níl ré ar ríol iníu agus ní beir ré ar
ríol amáireac.

Cá bfuil do bhráir, a tairg? Tá ré
ra baile.

An mbeir ré annro amáireac? Beir.
Bí ré annro iníe, agus bí mála aige. Beir
mála eile aige amáireac.

An mbeir do bhráir annro? Ní beir.
Cá mbeir rí? Beir rí ra baile.

An bfuil rí ar ríol iníu? Níl, aet bí
rí ar ríol iníe.

Beir máire ar ríol Dé haine. Ní
raib rí ar ríol Dé luain ná Dé máirt.
Bí rí ar ríol Dé céadaoin, ac níl rí ar
ríol iníu.

CEACHT A h-ADH IS FICHE. XXI. AN
T-ADHMAID CEACHT FICHEAD.

CONAR TÁ? CAHIN A BERD? CAHIN A BÍ? CANAD?
CORCAIS CILL ÁIRNE SO MAIT BUIDEACAR LE
DIA SO MAIB MAIT AGAT

TÁ SEÁN RA BAILE MUIU. CONAR TÁ RÉ?
TÁ RÉ SO MAIT, BUIDEACAR LE DIA.

CAHIN A BERD RÉ ANHRO? NÍ FEADAR.

AN MBERD RÉ ANHRO AMÁINEAC? NÍ BERD.
CÁ MBERD RÉ? BERD RÉ RA BAILE.

AN MBERD DOMNAIL Ó LAOĞAINE ANHRO?
BERD. CÁ BFUL RÉ MUIU? TÁ RÉ I SCORCAIS.

AN MAIB RÉ I SCORCAIS INDE? NÍ MAIB.
CÁ MAIB RÉ? DO BÍ RÉ I SCILL ÁIRNE.
CANAD? I SCILL ÁIRNE.

AGUR AN MBERD RÉ I SCILL ÁIRNE AMÁINEAC?
NÍ BERD; BERD RÉ ANHRO.

CAHIN A BÍ RÉ ANHRO? DO BÍ RÉ ANHRO DE
DOMNAIS.

CONAR TÁ EIBLÍN? TÁ RÍ SO MAIT, SO MAIB
MAIT AGAT.

AN BFUL RÍ ANHRO MUIU? NÍL, AGUR NÍ
BERD RÍ ANHRO AMÁINEAC.

CEAËT A DÓ IS FÍCE. XXII. AN DARA CEAËT FÍCEAD.

τάιμ	ní'lim	an bfuilim?	ná fuilim?
τάιμ, ταιοι	ní'lip	an bfuilip?	ná fuilip?
τά'nn tú			
τά ré	ní'l ré	an bfuil ré?	ná fuil ré?
τά rí	ní'l rí	an bfuil rí?	ná fuil rí?
τάιμίο	ní'limíο	an bfuilímíο?	ná fuilímíο?
τάταιοι, τά ríβ	ní'l ríβ	an bfuil ríβ?	ná fuil ríβ?
τάιο	ní'lio	an bfuilio?	ná fuilio?
ca bfuilim?	ca bfuilip?	ca bfuil ré?	ca bfuil rí?
	ca bfuilímíο?	ca bfuil ríβ?	ca bfuilio?

ΑΣ TEAËT ΑΣ IMTEAËT ΑΣ DUL ΑΜΑË

Conar ταιοι, a ταιòς? Τάιμ σο μαίτ, buíðeaðar le Dia, conar ταιοι fém? Τάιμ fém σο μαίτ leip.

An bfuil Seán aður nóma annro? ní'lio. Cá bfuilio? Τάιο ríad ra baile.

Conar τάταιοι σο leip ra baile? Τάιμίο σο μαίτ; berò Seán i sCoricaiğ amáipeac, aður berò nóma annro.

Τά Tomár Ó Ceallaiğ aς teaËt anoir. An bfeiceann tú é? Cím fear ar an mbótar; an é rin Tomár? Iρ é. Τά ré annro anoir.

Náç tupa Tomár Ó Ceallaiğ? Iρ me. Cá bfuil do òmipúp, a τomáip? Τά rí ra baile. Conar τά rí? Τά rí σο μαίτ.

Τά Dpian aς imteaËt. Τάιμ fém aς dul amac, leip.

CEAÐT A TRÍ IS FÍCE. XXIII. AN TRÍOMADÓ CEAÐT FÍCEADÓ.

(oo) bíor	ní maðar	an maðar?	ná maðar?
(oo) bír	ní maðair	an maðair?	ná maðair?
(oo) bí ré	ní maib ré	an maib ré	ná maib ré?
(oo) bí rí	ní maib rí	an maib rí?	ná maib rí?
(oo) bíomair	ní maðamair	an maðamair?	ná maðamair?
(oo) bíobair	ní maðabair	an maðabair?	ná maðabair?
(oo) bíodar	ní maðodar	an maðodar?	ná maðodar?

cá maðar? cá maðair? cá maib ré? cá maib rí?
cá maðamair? cá maðabair? cá maðodar?

AÐ CAINNTE AÐ OBAIR NUA AÐAILE

Bíor aÐ cainnt le Seán Ó Seaǵda inDe,
aÐur Dubairt ré go maib leabair nua aige.
Do bí ré aÐ teaÐt aÐaile.

An maðair aÐ cainnt le Míceál? ní
maðar. Ná maðair? ní maðar.

Bíor féin aÐ cainnt leir. Beiré ré ar
rǵoil amáireac. Do bí ré aÐ obair inDe.

An maðodar go leir aÐ obair? Do
bíodar, aÐur do bíomair féin aÐ obair
annro. A maðabair? Do bíomair.

An maib na cailíní aÐ obair? ní maðodar,
ac bíodar aÐ cainnt.

Ná maib na buacailí aÐ cainnt leir?
Do bíodar go deimh. Bíodar go leir
aÐ cainnt.

Date L

BOSTON COLLEGE

3 9031 01167989 1

CEA

3AD.

beao	ní beao	an mbeao?	ná beao?
beip	ní beip	an mbeip?	ná beip?
beirò ré	ní beirò ré	an mbeirò ré?	ná beirò ré?
beirò pí	ní beirò pí	an mbeirò pí?	ná beirò pí?
beimíó	ní beimíó	an mbeimíó?	ná beimíó?
beirò ríð	ní beirò ríð	an mbeirò ríð?	ná beirò ríð?
beio	ní beio	an mbeio?	ná beio?

cá mbeao? cá mbeip? cá mbeirò ré? cá mbeirò pí?
cá mbeimíó? cá mbeirò ríð? cá mbeio?

ṫáinis

rór

anoct

Do bí Eiblíń 1 ṫCorcais inoé, ac ṫáinig
pí abailte inoiu, aṫur beirò pí ar rṫoil
amáineac. Beirò nórpa ar rṫoil leip.

An mbeip féin ar rṫoil amáineac?
beao, beimíó ṫo léip ar rṫoil. An
raṫabair ṫo léip ar rṫoil inoé? ní
raṫamair. Bí Séamur ra baile. Bí ré aṫ
obair.

An raibṫ Diaimuro aṫ obair? Bí. An
mbeo ríao aṫ obair anoct? ní beo. ná
beo? ní beo, ṫo deimín.

Cá mbeo ríao amáineac? Deip Séamur
ṫo mbeo ríao 1 ṫCill áinne.

An mbeip féin 1 ṫCill áinne? ní beao;
ní feadair rór cá mbeao.

